

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซ์และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องตามเนื้อหา นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังเหนือ อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .9203

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์จาก บัณฑิตวิทยาลัยขอหนังสือส่งให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเพื่อแจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จากแบบสอบถาม จำนวน 364 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านดำน จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านดำน จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านดำน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำจะได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการออกทำประชาคมในการวางแผนพัฒนา 3 ปี เป็นประจำทุกปี รองลงมา คือ ควรพิจารณาในการใช้จ่ายงบประมาณและนำโครงการลงดำเนินการให้ถูกต้อง เป็นธรรม ตามความจำเป็นของประชาชนเพื่อความสุข และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจแนวทางด้านการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท มีแนวทางที่จะส่งเสริมพัฒนาให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในทุกๆด้าน และนำปัญหาต่างๆไปปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทยังขาดการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในท้องถิ่นหรือการเสนอความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นรวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทนั้นยังอยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผลแผนงาน โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทนั้นประชาชนไม่ตระหนักในการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบแผนงาน โครงการเท่าที่ควร แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงหลักสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างและการเข้าถึงของข่าวสารและผลที่จะได้รับในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นว่าจะได้รับอะไร มีผลอย่างไร ทั้งนี้อาจจะเป็นการยึดติดกับการปฏิบัติงานในรูปแบบเดิมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ขาดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2545 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับน้อย

2. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุม ร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนา ร่วมงานนโยบายหรือกำหนดแผนการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรม ตลอดจนการร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม แต่ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอปัญหาหรือการเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทาง

การพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทนั้นมีประชาชนเพียงประชาชนส่วนหนึ่งในองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทเท่านั้น หากประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อนำเสนอปัญหาภายในหมู่บ้านและเสนอความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนาพื้นที่ของตน ข้อมส่งผลให้ได้รับการพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญถึง สมถิ่น (2550:94) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมด้านการนำเสนอปัญหาการระดมความคิด อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการวิจัยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท ยังขาดการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การร่วมสนับสนุนดำเนินการในกิจกรรม โครงการของท้องถิ่น การร่วมปฏิบัติ นโยบาย แผนการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายการประสานขอความร่วมมือระหว่างประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและตัดสินใจการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อความโปร่งใสและยุติธรรม ไม่เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชานาด สารดี (2550:60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแคจังหวัดสระบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติประชาชนมีส่วนร่วมในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทขาดการส่งเสริมให้ประชาชนร่วมการจัดทำแผนพัฒนาตลอดถึงการปฏิบัติตามนโยบาย โครงการหรือกิจกรรม ไม่มีการเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเป็นกรรมการพิจารณาโครงการ กรรมการพิจารณางบประมาณ และกรรมการดำเนินโครงการและการติดตามผลงาน ตลอดจนองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทไม่ได้ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในการดำเนินกิจกรรม หรือดำเนินงานตามนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.3 ผลการวิจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากประชาชนยังไม่เข้าถึงและทราบถึงความสำคัญของการเป็นตัวแทนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งขาดความรู้ด้านการตรวจรับงานจ้าง ประชาชนบางส่วน

มีความเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนเนื่องจากไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย ยากที่จะทำความเข้าใจและมีความเสี่ยงในการตรวจรับการจ้างซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปียรัตน์ สุขบรรณ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแยมพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแยมพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการออกทำประชาคมในการวางแผนพัฒนา 3 ปี เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ เพราะ การออกทำประชาคมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินการตาม การติดตามและประเมินผล การตรวจสอบและการสนับสนุน เพื่อร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งประชาชนมีความพึงพอใจในการทำประชาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท เพราะทำให้ประชาชนได้เสนอปัญหาและความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภค ด้านการเกษตร การสนับสนุนพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น การจัดสรรงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของคมขำ กรมไธสง (2554:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมะเฟือง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการออกทำประชาคมในการวางแผนพัฒนา 3 ปี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาสามารถรวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาพัฒนาท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่าประชาชนเพียงบางส่วนได้ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อนำเสนอปัญหาภายในหมู่บ้าน ฉะนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมการให้ความรู้สร้างความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มากขึ้น และเข้าถึงพื้นที่เพื่อสำรวจ ปัญหาและความต้องการของประชาชนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและให้ดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติสูงสุด

1.2 จากผลการวิจัย ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนในการรับรู้เนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหลังจากที่ผ่านการเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีบทบาทเข้ามาตรวจสอบและตัดสินใจการดำเนินงานของหน่วยเพื่อความโปร่งใสยุติธรรม ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทควรรียคหลักการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 2 มาตรา 8 (3) ก่อนเริ่มดำเนินการ ส่วนราชการต้องจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบการดำเนินแต่ละขั้นตอนในกรณีที่ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชน ได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น และหมวด 6 มาตรา 35 วรรค 2 ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนมาประกอบการพิจารณาด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรทำการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปราสาทตามภาระงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดความยั่งยืน
- 2.3 ควรศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลไปปฏิบัติ